Algemene beschouwingen – D66 Culemborg

5 november | Spreektijd circa 4 minuten

Voorzitter,

Vorig jaar eindigde ik mijn bijdrage met de woorden: *In Culemborg kan het wél.*

Dat optimisme is er nog steeds. We hebben vertrouwen in onze stad, in onze inwoners en in de gemeenschapskracht in onze samenleving. Niet alles kan door de overheid worden opgelost.

Optimisme alleen is niet genoeg. Ik zie mijn rol hier in deze Raad vooral in het licht van het luisteren naar inwoners, het nemen van verantwoordelijkheid, realisme en de bereidheid samen keuzes te maken.

Na de gemeenteraadsverkiezingen hebben we hier met elkaar afgesproken dat we de samenwerking voorop willen stellen.

En voorzitter, dat is hard nodig.

We leven in een tijd met smalle marges. De financiële ruimte is beperkt, de opgaven voor onze stad zijn groot.

Ook moeten we vooruitkijken naar de gevolgen van vergrijzing en moeten we inzetten op verduurzaming.

Tegenover die schaarste staat iets anders: een overvloed aan energie in onze samenleving, kijk naar de succesvolle Beursvloer van afgelopen week.

Die energie moeten we niet alleen waarderen. We moeten haar benutten, ruimte geven en belonen.

Voorzitter,

Het vertrouwen in de politiek neemt af als we er een wedstrijd van maken wie het hardst zijn eigen gelijk wil bewijzen. Politiek vertrouwen groeit als we luisteren, verantwoordelijkheid nemen en samen iets voor elkaar krijgen.

Laten we het hebben over de begroting. Stelt u zich eens voor: we zijn geen gemeente maar een familie. We hebben met elkaar een gezamenlijk familiehuis: “Huize Lekzicht”.

We hebben besloten om te sparen voor een spaarpot, want er komen grote uitgaven aan voor een verbouwing die echt geen uitstel meer kan velen. Gelukkig heeft de familie een rijke suikeroom die normaalgesproken zorgt voor voldoende geld zodat bijna alle lasten gedragen worden. De familie mag het geld voor allerhande andere zaken zelf besteden.

Op enig moment heeft de suikeroom een rekensom gemaakt en is tot de conclusie gekomen dat het wel wat minder kan.

En wat doen we? Gaan we de spaarpot leeghalen en zien we wel hoe we de verbouwing gaan betalen? Of gaan we met elkaar in gesprek, gaan we bezuinigen of ergens anders geld vandaan halen? En, oh ja, kynologenclub Kwispel en Blaf huurt een deel van het terrein. Dat levert nog een beetje op. Gaan we die huur opzeggen? Laten we dat ook gelijk bespreken.

Terug naar de begroting van de gemeente: D66 vindt dat we de financiële risico's voor de langere termijn serieuzer moeten nemen dan blijkt uit deze begroting. De reserve die vorig jaar is aangelegd om grote uitgaven op te vangen, wordt nu alweer volledig ingezet om de begroting voor 2027 sluitend te krijgen. Dat vinden we niet verantwoord en in tegenspraak met de financiële spelregels uit het coalitieakkoord.

Onze schoolgebouwen vragen om investeringen. Achterstallig onderhoud en hoge energiekosten gaan ten koste van een gezonde leeromgeving voor onze kinderen.

We zien in de begroting de aankondiging van een bezuinigingsronde die inwoners rechtstreeks gaat raken bij ondersteuning, muziekonderwijs en sport. Komende winter krijgt nu al een aantal inwoners te maken met armoede als gevolg van de hoge energieprijzen. Die kunnen we niet in de kou laten staan.

Daarom pleit D66 ervoor om de opgaven in samenhang te bekijken. Houd de reserve beschikbaar voor de komende grote investeringen en zet je uitgavengroei voorlopig op pauze, totdat we het totale financiële beeld scherp hebben.

Uitstel is geen afstel. Het is verantwoordelijkheid nemen voor de keuzes van vandaag én de rekening van morgen.

Voorzitter,

Besluiten moeten worden genomen. Dat spreekt voor zich.

Maar een meerderheid hebben is wat anders dan het bieden van een breed gedragen oplossing.

Een besluit genomen door de helft plus één betekent verlies voor de andere helft min één. Democratie is het recht van de meerderheid met respect voor de minderheid en biedt veiligheid en zekerheid juist voor die minderheid.

Bij ingrijpende keuzes moeten we ons met elkaar afvragen of we voldoende recht doen aan de zorgen, ideeën en belangen van anderen voor nu en later. De toekomststoel staat ook hier aan tafel.

Want de opgaven zijn te groot om tegenover elkaar te gaan staan. De middelen zijn schaars die moeten we met elkaar zo verstandig mogelijk inzetten.

Vorig jaar zei ik: in Culemborg kan het wél.

Vandaag voeg ik daaraan toe: het kan wél, als we het samen doen.

Dank u wel.